

TEKSTOVI ZA
DUHOVNOST

Isplati se!

Vjernost, sila koja
pobjeđuje vrijeme

ANDRÉS CÁRDENAS MATUTE (ed.)

Andrés Cárdenas Matute (ed.)

ISPLATI SE!

VJERNOST, SILA KOJA POBJEĐUJE VRIJEME

www.opusdei.org

Contents

- „Isplati se!” (I): Sila koja pobjeđuje vrijeme
- “Isplati se!” (II): Blaženi koji vjeruju u Gospodina
- „Isplati se!” (III): Učiniti vrijeme saveznikom
- “Isplati se!” (IV): Od generacije do generacije
- „Isplati se!” (V): U svojoj izvornoj čistoći i blistavoj novosti

„Isplati se!” (I): Sila koja pobjeđuje vrijeme

„Nijedan čovjek nije otok, sasvim sam za sebe; svaki je čovjek dio kontinenta, dio Zemlje; smrt svakog čovjeka smanjuje mene, jer sam obuhvaćen u čovječanstvu. I zato nikad ne pitaj kome zvono zvoni; Tebi zvoni”. U ovom dobro poznatom citatu, engleski pjesnik iz 17. stoljeća John Donne leži bolestan u krevetu kada u daljini čuje zvono koje zvoni za sprovod nepoznate osobe. To ga navodi da počne razmišljati o međusobnoj povezanosti svih muškaraca i žena. Svaka je osoba na neki način povezana sa svakim drugim ljudskim bićem. Svi dijelimo isto odredište i brzo prolazimo ovim svijetom na putu prema Bogu.

Rizik i hrabro kockanje

Svatko od nas čini dio mreže odnosa koja nas je dočekala i koje se održava u ovom svijetu. I upravo u tim osobnim vezama javlja se potreba za vjernošću. Iako se pojam „vjernost” koristi u mnogim različitim kontekstima, „posebno je relevantno”, piše prelat Opusa Dei, „razmotriti vjernost u odnosima među ljudima, u njezinom najdubljem ljudskom aspektu.” [1] Trebamo jedni druge, ne samo za naše materijalne potrebe, već da bismo bili sretni. „Budući da je čovjek društvena životinja, jedan čovjek prirodno duguje drugome sve što je potrebno za očuvanje ljudskog društva“, kaže sveti Toma Akvinski govoreći o potrebi međusobnog povjerenja u društvu. Istina je da je prva potpora koja nam je potrebna u životu obično materijalna, jednostavno da bismo preživjeli. Ali također trebamo međusobnu podršku kako bismo išli naprijed s nadom i povjerenjem. Stoga svetac nastavlja: „Ljudima bi bilo nemoguće živjeti zajedno ako ne bi vjerovali jedni drugima, kao da jedni drugima navješćuju istinu.” [2]

Ponekad čujemo da naše vrijeme karakterizira više osobna potraga za potpunom autonomijom nego svijest da su naši postupci povezani s ljudima oko nas; da više volimo iluziju da smo potpuno samodostatni, nego da priznamo svoju potrebu za drugima. Stavovi koji nas navode da se izoliramo od drugih, a koje svi u većoj ili manjoj mjeri gajimo, prva su pukotina koju moramo prevladati kada težimo biti vjerni.

Iako neke vrline nisu neposredno vezane za izravan odnos s drugim ljudima, kao što su hrabrost ili umjerenost, druge vrline mogu postojati samo u odnosima. Vjernost je posebno jedna od njih, budući da uključuje davanje i uzimanje između dvije osobe. Prvo, vjerujući da druga osoba koja je okrenuta prema meni ima dobre namjere; i drugo, konstruiranje vlastitog života s uvjerenjem da me ta druga osoba voli sada i da će to nastaviti činiti u budućnosti. U tom smislu, prvo se rađa u drugoj osobi i ne ovisi u početku o nama samima. To je vrлина koja pobjeđuje našu sklonost prema samodostatnosti i poziva nas na poniznu otvorenost koja, kako je rekao papa Franjo govoreći o vjernosti u braku, „uvijek uključuje rizik i hrabro kockanje.” [3] Vjernost je dinamična sila koja treba rasti. To je „sila koja pobjeđuje vrijeme, ne kroz krutost ili inerciju, već na kreativan način,” [4] i vodi do sretnog života koji dijelimo s osobom kojoj vjerujemo.

Terezija od Isusa i Isus od Terezije

Iz onoga što svakodnevno gledamo u medijima i iz vlastitih iskustava, svi shvaćamo koliko je hitno ponovno otkriti ljepotu vjernosti, ljudsko dobro koje ona podrazumijeva i sreću koju donosi. Jasno vidimo potrebu da je ponovno otkrijemo u braku, u obitelji, u odnosu ljudi s Bogom i, općenito, u bilo kojoj vrsti osobnog odnosa.[5] Da bismo to ostvarili, oslanjamo se, prije svega, na pomoć našeg Gospodina. A zatim i na čežnju za stvaralačkom vjernošću koju otkrivamo u tolikim ljudima, također i u nama samima – „vjernost koja je slobodan odgovor na Božju milost, življena s radošću i također s dobrim raspoloženjem.”[6] Čovjekovo srce nije zadovoljno apsolutno autonomnim životom, koji se živi sam, budući da „nijedan ljudski život nikada nije izoliran. Povezan je s drugim životima. Nijedan muškarac ili žena nije jedan stih; svi mi činimo jednu božansku pjesmu.”[7]

Ponekad se sve to može činiti gotovo kao nedostižan san, nešto što nadilazi naše snage. I u određenom smislu jest, budući da je svatko od nas, ako se oslanjamo samo na sebe, slab, na nogama od gline; nadalje, vjernost može nastati samo između dvije osobe. Ali upravo nas iskustvo vlastite slabosti sprječava da se oslonimo samo na vlastite dobre želje ili talente. Ovdje nam mogu pomoći riječi svetog Pavla: Sve mogu u Onome koji me jača (Fil 4,13). Bog, koji nam svoju ljubav besplatno nudi prije nego što je možemo zatražiti, i koji nas ne prestaje ljubiti bez obzira na sve, daje nam se kao izvor naše vjernosti njemu i drugim ljudima.

Ipak, ako razmišljamo o iskustvu Božje vjernosti u vlastitom životu i u životima tolikih drugih, mogli bismo reći da ipak možemo vjerovati sami sebi. Koliko se često, možda posebno u teškim trenucima, sjetimo povjerenja koje nam je ukazao naš Gospodin, počevši od našeg rođenja (sama činjenica da smo živi njegov je izbor), zatim našeg krštenja i svih prilika koje nam je Bog ukazao svoju ljubav, svoju blizinu i svoje svjetlo. Iako je Božji izbor bio vječan, njegovo povjerenje koje nam je ukazao otkriva se u našim životima tijekom vremena, a mi neprestano rastemo u toj svijesti i cijenimo tu privilegiju.

Ali kada, nasuprot tome, pokušavamo biti vjerni samo svojom snagom, kada izgubimo iz vida odnos na kojem se temelji naša vjernost, prestajemo osjećati Božje povjerenje u nas. I zaboravljamo na sve darove koje smo dobili, poput onih vinogradara koji su zaboravili da rade samo zato što ih je vlasnik prvi izišao potražiti, a ne zbog vlastitih zasluga (usp. Mt 21,33-46). Umjesto toga, fokusiramo se na to koliko su naši naponi mali i nedostatni. Malo po malo mogu se pojaviti pritužbe, kratki bijeg i nevjernost u malim stvarima. Možemo se čak „naviknuti” biti blizu našeg Gospodina, i jednostavno tražiti smiriti svoju savjest, padajući u mlakost. Gubi se novost druge osobe, iznenađenje njegova lica, kreativnost koju osobni odnos uvijek zahtijeva.

U konačnici, možemo biti vjerni jer nam Bog vjeruje. Tako su sveci bili vjerni. Biografi pripovijedaju da je sveta Terezija Avilska jednoga dana, kad se spremala popeti stepenicama u samostanu Utjelovljenja, susrela prekrasno dijete koje joj se nasmiješilo. Pitala ga je: „Tko si ti?” Dječak je odgovorio još jednim pitanjem: „A tko si ti?” Svetica, zadivljena, odgovori: „Ja sam Terezija od Isusa.” A dječak joj je sa smiješkom rekao: „Pa ja sam Isus od Terezije.” Upravo u takvom odnosu, između dvoje ljudi, nastaje vjernost, uključujući i naš odnos s Bogom: „Kršćanin nikada ne može biti usamljen, jer živimo u stalnom kontaktu s Bogom, koji je i

blizu nas i na nebu. .”[8]

Vjernost djece Božje

„Krepost vjernosti duboko je povezana s nadnaravnim darom vjere; postaje izraz one postojanosti koja je svojstvena onima koji su Boga učinili temeljem čitavog svog života”, rekao je Benedikt XVI. I nastavio je: „U vjeri nalazimo jedino jamstvo našeg postojanja (usp. Iz 7,9); samo na tom temelju možemo zauzvrat biti istinski vjerni.”[9] Uvidjevši Božju vjernost, koja prethodi vjernosti koju želimo za sebe, možemo razmotriti tri načina na koje možemo ojačati vlastitu vjernost: iskustvo radosti pripadnosti Ocu, u Kristu, kao slobodne osobe; produbljujući sve potpunije naše osobno poistovjećivanje s njegovom voljom, koja je također osobna i koja nam je uvijek dar; i bolje živjeti bratske odnose koji nastaju među onima koji žele biti vjerni.

Prvo, mi pripadamo Bogu – ne kao nešto inertno, nego kao živa bića, kao slobodne osobe, sposobne i voljeti i otvoriti se ljubavi druge osobe. Bog nam se darovao osobno, u svojoj trojstvenoj ljubavi. Stoga želimo upoznati našeg Gospodina i sebe sve bolje, kako bismo uživali, trpjeli, radili i odnosili se s drugima uronjenim u naše božansko sinovstvo. Kao u snu o Jakovljevim ljestvama, prema tumačenju svetog Ivana od Križa, što se više uspinjemo u spoznaji i ljubavi prema Bogu, to više silazimo u dubinu vlastite duše.[10] Sve bolje upoznavanje Boga dovodi nas bliže nama samima, jer smo djelo njegovih ruku; a u isto vrijeme bolje upoznavanje njegovog stvaranja, posebice u nama samima, može nas ispuniti čuđenjem i ljubavlju prema Stvoritelju. Zato rado slijedimo savjet svetog Josemarije u posljednjoj točki Puta: „Zaljubi se i nećeš ga ostaviti,”[11] koji je blaženi Alvaro preokrenuo: „Nemoj ga ostaviti, i zaljubit ćeš se.”[12] Naša želja da ga izbliza slijedimo, ponekad i idući protiv struje, dovoljna je da naš Gospodin usadi u nas obnovljenu i gorljiviju ljubav prema Njemu.

Drugo, znamo da je ljubav prema Bogu, zapravo, put poistovjećivanja s Kristom, dopuštanja da njegovo povjerenje u nama donese plodove. Međutim, da bismo to postigli potrebna nam je i njegova pomoć. Doista, nitko ne može zvati Boga Ocem, niti se smatrati njegovim sinom ili kćeri, osim ako je netko u Kristu. Ali iako svi dijelimo isti Isusov život, svatko od nas to čini na osobni način. Bog je svakome od nas podario posebne talente i vrline, jedinstvenu osobnost, način gledanja na svijet koji je samo naš. Stoga svačija vjernost Bogu nije nešto jednolično, kao iz kalupa otisnuto; nego je osobno i jedinstveno, iskovano u svačijem životu. Stoga nema smisla uspoređivati se s bilo kim drugim ili se osjećati da nas netko procjenjuje na temelju ustaljenih shema. „Vjernost je biti vjeran obvezi ljubavi, a upravo je ljubav prema Bogu krajnji smisao slobode... Uzmite moj jaram na sebe i učite od mene, jer sam blaga i ponizna srca, i naći ćete odmor dušama svojim. Jer jaram je moj sladak i breme je moje lako (Mt 11,29-30).“[13]

Konačno, kao Božja djeca, svi smo mi braća i sestre. I kao dio njegove redovne providnosti (načina na koji se brine za nas), svi mi jednako sudjelujemo u njegovom božanskom očinstvu: svi „pružamo ruku pomoći” Bogu tako što smo dobri očevi i dobre majke za druge. Nitko ne može sam napisati vlastiti život; nego smo koautori s onima koji su uz nas. Mi smo protagonisti u povijesti vlastitog života, a u isto vrijeme činimo dio povijesti drugih, u velikoj knjizi života. Tako shvaćamo da vjernost onih oko nas ovisi o našoj vlastitoj vjernosti. I obrnuto: da

se suprotstavimo vlastitoj slabosti, imamo snagu drugih. Tu pažnju i brigu treba usmjeriti prije svega na one u vlastitoj obitelji, kako prirodne tako i nadnaravne, a zatim proširiti i na ostale članove Crkve. A budući da nas „od stotinu duša zanima stotinu”[14], brinemo se za svetost svakoga koga Bog postavi na naš put. Ovo je najbolji način da osiguramo vlastitu vjernost, s „ključem i ključanicom”.

[1] Monsinjur Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 1.

[2] Sveti Toma Akvinski, Summa Theologica, II-II, q. 109, čl. 3, 1.

[3] Papa Franjo, Amoris laetitia, br. 132.

[4] Guillaume Derville, „Na blagdan svetog Josipa: Obnovljena vjernost,” na opusdei.org.

[5] „Odanost” se često smatra sličnom “vjernosti”. No, lojalnost ne proizlazi nužno iz povjerenja temeljenog na ljubavi prema drugoj osobi, već iz aspekata koji se odnose na pravdu. Zato se vrlina lojalnosti ne odnosi uvijek na drugu osobu, već na ideje, vrijednosti ili institucije.

[6] Monsinjur Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 4.

[7] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 111.

[8] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 116.

[9] Benedikt XVI., Govor, 11. lipnja 2012.

[10] Usp. Sveti Ivan od Križa, Tamna noć duše, II, 8, 5.

[11] Sveti Josemaría, Put, br. 999.

[12] Blaženi Alvaro del Portillo, Pastoralno pismo, 19. ožujka 1992., br. 50.

[13] Monsinjur Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 8.

[14] Usp. Sveti Josemaría, Prijatelji Božji, br. 9.

[Back to Contents](#)

"Isplati se!" (II): Blaženi koji vjeruju u Gospodina

U opisu nekih uređaja za slušanje glazbe, možda smo vidjeli slova „hi-fi” (skraćena engl. riječi *high fidelity*, u doslovnom prijevodu znači „visoka vjernost”). Visoka vjernost je garancija da je reproducirani zvuk što bliži originalnom izvoru. Vjernost se ovdje shvaća kao točnost, kao sposobnost da se nešto sačuva savršeno netaknutim što je više moguće. No, u kulturi drevnog Bliskog istoka, gdje se Bog objavio izraelskom narodu, koncept vjernosti ima malo drugačiju konotaciju. Vjernost nije povezana s preciznošću. Umjesto toga, naglasak je stavljen na druge aspekte, kao što su stabilnost i postojanost tijekom vremena – na pouzdanost, lojalnost i istinitost. Štoviše, u biblijskom jeziku vjernost je također blisko povezana s Božjim očinskim milosrđem, za što se koncept točnosti ne čini prikladnim.

Nije kao drugi bogovi

Ako u Svetom pismu tražimo definiciju vjernosti, nećemo je naći. Ali ako čitamo svete knjige pitajući se tko je vjeran, i Stari i Novi zavjet daje nam jasan odgovor: Bog je vjeran (usp. *Pnz* 32,4; *1 Kor* 1,9; *1 Tim* 5, 24 i dr.) Što znači reći da je Bog vjeran? Zašto je vjernost tako često istaknuta kao Gospodinova osobina?

Kao prvo, vjernost Izraelova Boga je u suprotnosti s bogovima susjednih naroda. „Bog je temelj nade: ne bilo koji bog.”^[1] Poganski mitovi pokazuju nam bogove koji se ponašaju na nestalan i hirovit način: ponekad su dobri, a ponekad loši; nikad se ne zna kako će reagirati. Stoga im nije razumno vjerovati. Na primjer, u Egiptu i Mezopotamiji, bilo je uobičajeno predstavljati bogove u obliku bika, lava, orla, zmaja ili drugih životinja. Kao rezultat toga, kult ovih božanstava bio je prožet stavovima koji su slični načinima kako bismo reagirali na prijeteću zvijer: utažiti njezinu glad, smiriti njezin bijes ili jednostavno ne prekinuti njezin odmor.

To nije slučaj u Izraelu. Mojsijev zakon zabranjuje prikazivati Gospodina likovima bilo koje vrste (usp. *Izl* 20,4; *Lev* 19,4). Bog Izraelov prihvaća žrtve i prinose, ali ne zato što ih treba ili na neki način ovisi o njima (usp. *Ps* 50,7; *Dn* 14, 1-27). To što je Gospodin vjeran, za razliku od lažnih bogova, znači da nije hirovit ili nepostojan te da možemo nekako naslutiti kako će postupiti. U isto vrijeme, ta vjernost ne implicira da Bog slijedi jedinstven obrazac ponašanja ili da se njegov način interveniranja u povijest ponavlja. Bog je slobodan, transcendentan i suveren. „On je sav pokret, sva divota i svo veličanstvo.”^[2] Stoga njegova vjernost savezu ne isključuje novost (usp. *Iz* 43, 16-19). Bog nam govori preko usta proroka Izaije: *Jer misli vaše nisu moje misli i puti moji nisu vaši puti. Visoko je iznad zemlje nebo, tako su puti moji iznad vaših putova, i misli moje iznad vaših misli* (*Iz* 55, 8-9). Bog uvijek spašava svoj narod, ali ne uvijek na isti način. „Svojom novošću On uvijek može obnoviti naš život i našu zajednicu, i premda je upoznala mračna razdoblja i crkvene slabosti, kršćanska poruka nikada ne stari.”^[3]

Osim ove razlike, često odstupanje od ispravnog odnosa s Bogom jest pokušaj da

ga kontroliramo ili da ga koristimo po vlastitom nahođenju. Stoga su proricanje ili druge slične prakse bile strogo zabranjene u Izraelu (usp. Lev 19, 26-31). To što je Bog vjeran svojoj riječi ne znači da je njegov način ponašanja uvijek identičan te stoga predvidljiv i kontroliran od nas. Možemo biti sigurni da nas nikada neće prestati voljeti, iako mi često ne znamo kako. Njegova logika uvijek nadilazi našu. Ponekad nam može dati više nego što je obećao ili ispuniti proročanstvo na neočekivan način. „Vjernost nema ništa sterilno ili statično; kreativna je.”^[4]

Bog „bogat ljubavlju i vjernošću”

Biblija svjedoči da je Gospodin vjeran, za razliku od lažnih bogova susjednih naroda; iako u stvarnosti, sveti tekst prije svega to potvrđuje u suprotnosti s ljudskim bićima: *Slava Izraelova ne laže i ne kaje se, jer nije čovjek da bi se kajao* (1 Sam 15, 29). Za razliku od našeg ljudskog iskustva, Gospodin uvijek govori istinu. Ne odustaje od svojih obećanja: *Bog nije čovjek da bi slagao, nije sin Adama da bi se kajao. Zar on kada rekne, a ne učini, zar obeća, pa ne ispuni?* (Br 23, 19). Samo je Bog apsolutno postojan i pouzdan. Možemo graditi svoj život na Njemu sa sigurnošću da nikada nećemo biti razočarani. Kao što je Benedikt XVI. rekao: „Dok sve drugo prolazi i mijenja se, Riječ Gospodnja nije prolazna. Ako nas događaji u životu čine zbunjenima i čini se da se svaka izvjesnost ruši, imamo kompas koji nas vodi; imamo sidro koje nas sprječava da odlutamo.”^[5]

Nakon što su sagriješili klanjajući se zlatnom teletu, knjiga Izlaska govori da je Bog obnovio savez s narodom na brdu Sinaj. Zatim, prije nego što je po drugi put Mojsiju dao ploče zakona, Gospodin je prošao ispred njega govoreći: *Jahve! Jahve! Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću* (Izl 34, 6). Ove riječi se obično vide kao druga objava Božjeg imena, nakon prethodne objave također Mojsiju. Ovaj opis toga kakav je Bog ponavlja se, uz male varijacije, u sedam drugih odlomaka iz raznih knjiga Staroga zavjeta.^[6] Sveti Josemaría je rekao: „Svugdje u Svetom pismu otkrit ćete božansko milosrđe... Kakvu li nam sigurnost ulijeva Gospodinova sućut!”^[7]

Unatoč tome, Izrael zna da je njegov Gospodin suosjećajan i vjeran ne samo zbog onoga što je rekao Mojsiju na Sinaju, nego prije svega zato što je narod to iskusio u svojoj vlastitoj povijesti, na vlastitoj koži. Bog je očitovao svoju vjernost ne samo time što ju je proglasio, već pokazujući je u svojim djelima. Izrael kroz svoju povijest doživljava spasenje koje donosi Božja vjernost. *Jahve, ti si Bog moj, uznosim te, tvoje ime slavim, jer si proveo čudesan naum, smišljen od davnine, istinit i vjeran* (Iz 25, 1). Božja djela pokazuju njegovu vjernost, Izrael je svjedok, iznova i iznova, da njegovo milosrđe ne nestaje pred ljudskom nevjerom. *Dobar je Jahve, dovijeka je ljubav njegova, od koljenja do koljena vjernost njegova* (Ps 100, 5), pjeva psalmist. I u drugom odlomku: *O ljubavi Jahvinoj pjevat ću dovijeka, kroza sva koljena vjernost ću tvoju naviještati* (Ps 89, 2).

U *Veliča*, vidimo Mariju kako na ovaj način slavi Boga, tako jasan onima koji poznaju svetu povijest. Isusova majka hvali Boga što se udostojio pogledati na njezinu neznatnost i što čini velika djela u njoj, *kako obeća ocima našim: spomenuti se dobrote svoje prema Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka* (Lk 1, 54-55). Sveti Ivan Pavao II. rekao je da „u *Veliča*, istinski teološkom spjevu jer otkriva Marijino iskustvo Božjeg lica, Bog nije samo Moćan, za kojega ništa nije nemoguće, kako je Gabriel izjavio (usp. Lk 1, 37), već također i Milosrdan,

sposoban za nježnost i vjernost prema svakom čovjeku.”^[8]

Isus je ispunjenje obećanja

Vjernost je svojstvo koje definira Božji odnos s čovječanstvom, posebno s njegovim narodom na temelju saveza. A kako bi se opisala snaga tog saveza, proroci su koristili nekoliko slika. Jedna od njih je brak, koju nalazimo razvijenu ponajviše u knjigama Hošee, Jeremije i Ezekijela. Ta slika ističe Gospodinovo milosrđe, koji je voljan oprostiti i obnoviti savez unatoč Izraelovim ponavljanim nevjerama. Druga slika je slika očinstva i majčinstva. Knjiga proroka Izaije koristi je nekoliko puta kako bi na dirljiv način naglasila kako Bog nikada neće napustiti svoj narod: *Sion reče: „Jahve me ostavi, Gospod me zaboravi.” „Može li žena zaboravit' svoje dojenče, ne imat' sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću. Gle, u dlanove sam te svoje urezao” (Iz 49, 14-16).*

Isus u svojoj osobi predstavlja cjelokupnu ostavštinu vjernosti i milosrđa koju nalazimo u Starom zavjetu i otkriva nastavak tog božanskog djela. Njegovo suosjećanje s mnoštvom navodi našeg Gospodina da ponovi Izaijine riječi inzistirajući da nas Bog nikada neće zaboraviti: *Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh okupiti djecu tvoju kao što kvočka okuplja piliće pod krila, i ne htjedoste! (Mt23, 37).* Isus je duboko povrijeđen ljudskom pobunom, tvrdoćom srca pred inzistiranjem - vjernosti - Božje ljubavi.

Nadahnut drugim odlomkom proroka Izaije koji opisuje Izrael kao vinograd Gospodnji (usp. Iz 5, 7), Isus sažima povijest Božje vjernosti naspram ljudske nevjere pripovijedajući prisposobu o vinogradarima ubojicama (usp. Mk 12, 1-12). Nakon što je poslao nekoliko slugu da zatraže urod njegovog vinograda, od koji su svi bili odbijeni, vlasnik vinograda odlučuje poslati svoga sina kao posljednju uzdanicu. No vinogradari ga ubiju. Dolazak Isusa, jedinoga Sina Božjega, i njegova smrt na križu je potpuno očitovanje vjernosti i milosrđa Boga Izraelova. Nakon što je poslao svoga Sina da umre za nas, Bog ne može učiniti ništa veće (usp. Heb 1, 1-2).

Apostoli su u svom propovijedanju bili svjesni uske veze između Kristovog pashalnog misterija – njegove muke, smrti i uskrsnuća – i Božje vjernosti svojim davnim obećanjima. Isus je *Amen, svjedok vjerni i istiniti (Otk 3, 14)*, govori nam knjiga Otkrivenja. U drugoj poslanici svetog Pavla Korinćanima, nalazimo najizričitiiju izjavu u tom pogledu: *Bog je svjedok: naša riječ vama nije „Da!” i „Ne!” jer Sin Božji, Isus Krist, koga mi – ja i Silvan i Timotej – vama navijestimo nije bio „Da!” i „Ne!”, nego u njemu bijaše „Da!”.* Doista, sva obećanja Božja u njemu su „Da!” (2 Kor 1, 18-20).

Ako nismo vjerni, on vjeran ostaje

Referirajući se na one koji su odbili vjerovati u Krista tijekom njegovog života na zemlji, sveti Pavao ukazuje na Božju izvanrednu veličinu: *A što ako su se neki iznevjerili? Neće li njihova nevjernost obeskrjepiti vjernost Božju? Nipošto! (Rim 3, 3-4).* Sa sigurnošću možemo staviti svo svoje povjerenje u Boga. *Jedni se hvale kolima bojnim, drugi konjima, mi imenom Jahve, Boga našega! (Ps 20, 8)*, kaže psalmist, izražavajući svoje pouzdanje u Gospodina nad ljudskim strategijama za

borbu. *Jer tko li je Bog osim Jahve? Tko li je hridina osim Boga našega?* (2 Sam 22, 32), kaže Sveto pismo u Davidovom himnu. Jedino Boga se može zvati hridinom na koju se bez straha možemo osloniti za zaštitu. Upotreba izraza „hrid” za Boga toliko je česta u Starom zavjetu da se ponekad u Svetom pismu jednostavno kaže „hrid” bez potrebe da se kaže na koga se to odnosi.^[9]

Inzistirajući na Božjoj vjernosti naspram ljudske nevjernosti, čini se da Sveto pismo ne polaže puno povjerenja u ljudsku vjernost. Ali više od pesimističnog pogleda na ljudsku snagu, to je realna i duboka potvrda naše malenosti pred njegovom moći. Tako se najbolje može razumjeti ovo surovo proročanstvo koje prenosi Jeremija: *Ovako govori Jahve: „Proklet čovjek koji se uzdaje u čovjeka, i slabo tijelo smatra svojom mišicom, i čije se srce od Jahve odvraća. Jer on je kao drač u pustinji: ne osjeća kad je sreća na domaku, tavori dane u usahloj pustinji, u zemlji slanoj, nenastanjenoj. Blagoslovljen čovjek koji se uzdaje u Jahvu i kome je Jahve uzdanje. Nalik je na stablo zasađeno uz vodu što korijenje pušta k potoku: ne mora se ničega bojati kad dođe žega, na njemu uvijek zelenilo ostaje. U sušnoj godini brigu ne brine, ne prestaje donositi plod* (Jer 17, 5-8).

Važna stvar ovdje jest da mi ljudska bića ne možemo biti vjerni na isti način kako je Bog vjeran. Naš ljudski odgovor na Božju vjernost nije bespriječno ponašanje bez ikakvih pukotina, već vjera (usp. *Post* 15, 6; *Heb* 11, 1). Zapravo, hebrejski jezik koristi istu riječ da kaže kako je Bog vjeran i da opiše onoga tko vjeruje u Njega. One koji vjeruju u Krista i slijede ga, Novi zavjet naziva „vjernima” (usp. *Dj* 10, 45). Bog ne traži od nas da budemo čvrsti i solidni poput Njega, što je nemoguće. Radije želi da se pouzdamo u Njega, kao što su to učinili Marija i sveci *jer je vjeran Onaj koji daje obećanje* (*Heb* 10, 23). I, iznad svega, želi da priznamo svoje uvrede i tražimo oprost. *Reknemo li da grijeha nemamo, sami sebe varamo i istine nema u nama. Ako priznamo grijeha svoje, vjeran je on i pravedan: otpustit će nam grijeha i očistiti nas od svake nepravde* (1 *Iv* 1, 8-9). Iako smo grešnici, Bog nas nikada ne napušta. *Ako ne budemo vjerni, on vjeran ostaje. Ta ne može sebe zaniijekati!* (2 *Tim* 2, 13).

„Naša vjernost samo je odgovor na Božju vjernost. Bog je vjeran svojoj riječi, vjeran je svojem obećanju.”^[10] Kao što je rekao prelat Opusa Dei: „Vjera u božansku vjernost daje snagu našoj nadi usprkos tome što nas naša osobna slabost ponekad vodi ka tome da ne budemo u svemu vjerni, u malom, a možda povremeno i u velikom. Tada se vjernost – uz milost Božju – sastoji u hodu putem izgubljenog sina.”^[11] Važno je da se uvijek vratimo Onome koji ispunjava svoja obećanja, da se s vjerom vratimo Hridi koja uvijek čeka na nas.

^[1]Benedikt XVI., Enciklika *Spe salvi*, br. 31.

^[2]Sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 190.

^[3]Franjo, Apostolska pobudnica *Evangelii Gaudium*, br. 11.

^[4]Benedikt XVI., Homilija, 12. rujna 2009.

^[5]Benedikt XVI., Angelus, 12. prosinca 2010.

^[6]Usp. *Br*14, 17-18; *Pnz* 7, 9-10; *Ps* 86, 15; 145, 8; *Jo* 2, 13; *Iv* 4, 2 i *Nah* 1, 3.

^[7]Sveti Josemaría, *Susret s Kristom*, br. 7.

^[8]Sveti Ivan Pavao II., Audijencija, 6. studenog 1996.

^[9]Usp. *Pnz*33, 4; *1 Sam* 2, 2; *2 Sam* 22, 2; *Ps* 19, 15; 28, 1; 71, 3; *Iz* 17, 10; *Hab* 1, 12 i dr.

^[10]Franjo, Homilija, 15. travnja 2020.

^[11]Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022.

[Back to Contents](#)

„Isplati se!” (III): Učiniti vrijeme saveznikom

Ponekad nam jednostavno čitanje nekoliko stranica Isusova života omogućuje da s njim iskusimo radost, ali i umor evangeliziranja. Kao onaj dan, na primjer, kada je umnožio kruhove i ribe da nahrani tisuće ljudi. Iste noći došao je do čamca učenika, hodajući po vodi. I kad su konačno stigli u Genezaret, On je izliječio sve tamošnje bolesnike (usp. Mt 14,13-36). Za one koji slijede Krista ovo su sigurno bili nezaboravni dani. Njegova ljubav i moć zarobili su srca jednostavnih ljudi, onih koji su dopustili da ih izazove novi svijet koji im se otvarao pred očima. Ali također smo pročitali da to nije istina za sve. Upravo tih dana, neki vjerski vođe, očito zabrinuti da budu vjerni Bogu kroz svoje tradicije, kroz ispunjavanje tisuću vanjskih propisa, pitaju Isusa: Zašto tvoji učenici krše tradiciju starijih? (Mt 15,2). Kontrast između jednostavnog i kompliciranog je velik. Pismoznanci optužuju Isusa i njegove učenike da su nevjerni i nemarni u svom odnosu s Bogom. Ali naš Gospodin koristi ovu priliku da istakne srž istinski vjernog života.

Vjernost temeljena na uzastopnim obraćenjima

Istinski plodan život osobe koju će Bog pohvaliti kao „slugu dobrog i vjernog”, ne temelji se samo na riječima, niti na pukom ispunjavanju vanjskih propisa. Jer oboje mogu biti prisutni bez istinske vjernosti u srcu. Isus to jasno pokazuje snažnim riječima proroka Izaije: poradi svoje predaje, poništili ste riječ Božju. Vi licemjeri! Dobro je Izaija prorokovao o vama, kad je rekao: ‘Ovaj me narod usnama časti, a srce mu je daleko od mene; Uzalud mi se klanjaju naučavajući zapovijedi ljudske’ (Mt 15,6-9). Kada se to dogodi, rekao je Benedikt XVI, „vjera gubi svoje autentično značenje, a to je živjeti slušajući Boga kako bismo vršili njegovu volju – što je istina našeg bića – i tako živimo dobro, u istinskoj slobodi; a religija je svedena na prakticiranje sekundarnih običaja.”[1]

Zasigurno je nekoliko tih učitelja Zakona, čiji su životi sada bili usmjereni na vanjsku pobožnost i revnost da se otkriju tuđi nedostaci, u svojoj mladosti uživalo u iskustvu pravog Boga. Zasigurno su tada velikodušno, s istinskom revnošću odgovorili na poziv pun ljubavi da sudjeluju u Božjem životu. Razmotrili smo ovu činjenicu u više navrata, čitajući odlomke ove vrste. Što se dogodilo s tom prvom ljubavi? Svakako, te pismoznance ne bismo mogli nazvati vjernima samo zato što nikada nisu napustili svoju profesiju vjerskih vođa. No, što je onda vjernost?

Kad je sveti Josemaría razmišljao o vezi koja ujedinjuje svakoga vjernika s Crkvom, naglasio je da se ne radi samo o „ostanku“. Ne radi se samo o posjedovanju krsnog lista ili prisustvovanju određenim obredima: „Kršćanstvo nije lak način života. Nije dovoljno samo biti u Crkvi, pustiti godine da prolaze. U našem životu, u životu kršćana, svakako je vrlo značajno naše prvo obraćenje – onaj jedinstveni trenutak kojeg se svatko od nas sjeća, kada smo jasno shvatili sve što Gospodin od nas traži. Ali kasnija obraćenja još su važnija i sve su zahtjevnija.”[2] Biti vjerman nema nikakve veze s pasivnim stavom; to nije jednostavno „ne biti vani“. Naprotiv, vjernost zahtijeva stalno obnavljan odgovor,

otvoren novostima koje donosi vrijeme, sastavljen od uzastopnih obraćenja. Da bismo izgradili istinski vjernički život, trebamo zapamtiti da smo vremenita bića, sa svojom osobnom biografijom: s vremenom postajemo ono što jesmo.

Lažna sigurnost neposrednog

Želja za boljim razumijevanjem prirode vremena zaokupila je pozornost mnogih mislilaca i pisaca, od antičkih vremena do danas. I u kinematografiji, na primjer, nalazimo mnoge priče koje eksperimentiraju s vremenom: igraju se s hipotetskom mogućnošću pauziranja, kretanja naprijed ili unatrag ili čak eliminiranja. Trajanje je dio misterija ljudskog života. „Duh mi je gorio željom da shvatim ovu najslženiju enigm,“[3] priznaje Augustin. Ovaj odnos s vremenom dobiva posebne prizvuke u naše doba, u kulturi koja je sve više navikla na neposrednost. S mogućnošću doživljavanja „upravo ovdje i sada“ toliko mnogo aspekata našeg postojanja, od komunikacije do stjecanja dobara ili izražavanja emocija, možemo promatrati kao čudno i gotovo nedostupno sve što zahtijeva protok vremena da donese plod, da pokaže svoju ljepotu, da raste i jača. A vjernost je upravo jedna od tih stvarnosti.

Vrijeme može značiti priliku, razvoj, život. Ali također može implicirati kašnjenje, prolaznost, dosadu. Kako možemo vrijeme vidjeti kao saveznika, a ne kao neprijatelja? Kako možemo vidjeti vrijeme kao kanal koji je Bog želio kako bi nam život bio sretan i plodan, ispunjen druženjem i mirom? Vjernost, budući da nije trenutna emocija ili trenutna nagrada, uvijek je popraćena nekom neizvjesnošću; uvijek je u procesu postajanja istinitim. A ova neizvjesnost je dobra jer od nas zahtijeva stalni stav pažnje; vodi nas da uvijek budemo kreativni u ljubavi.

Budući da je riječ o dobru koje se javlja između dvoje ljudi, vjernost je uvijek izložena iskušenju da tu „pozitivnu neizvjesnost“, koja zahtijeva vrijeme, želimo zamijeniti brzim lažnim sigurnostima koje sami gradimo, a koje stoga isključuju drugu osobu. Možemo doći u iskušenje da mentalno ostavimo drugu osobu po strani, zamijenimo je trenutnom sigurnošću skrojenom prema našim vlastitim potrebama. I to je ono što se ponekad događalo izraelskom narodu u njihovom odnosu s Bogom. Biblija nam pokazuje tanku crtu koja dijeli vjernost pravom Bogu od idolopoklonstva, od polaganja vjere u ono što možemo izgraditi i kontrolirati vlastitim rukama.

Impresivno je razmotriti prizor ljudi koje je Bog toliko volio kako grade metalnu figuru za obožavanje. Sav je narod skinuo zlatne prstene s ušiju i donio ih Aronu. I on primi zlato iz njihove ruke, oblikuje ga alatom za rezanje i načini liveo tele; i rekoše: „Ovo su tvoji bogovi, Izraele, koji su te izveli iz zemlje egipatske!“ (Izl 32,3-4). Što je moglo dovesti narod do takve zabune? Zašto su mislili da ih je napustio Onaj koji ih je zapravo spasio i pratio na njihovom putu? Odgovor se nalazi na istim stranicama Svetoga pisma: učinili su to jer je Mojsije odugovlačio sići s brda (Izl 32,1). Izdala ih je njihova vlastita hitnost da ubrzaju Božja vlastita vremena; dopustili su da ih ponese potreba da imaju trenutno osiguranje koje je mjerljivo i kvantificirano, umjesto da se prepuste sigurnosti vjere.

Koja je onda razlika između idolopoklonstva i vjernosti? Klanjamo se lažnim bogovima kada dopuštamo da nas iskušava potraga za sigurnošću; ali ne sigurnošću koja se temelji na ljubavi prema drugoj osobi, na daru koji ta druga

osoba jest, nego sigurnošću koja se temelji na samopotvrđivanju: sigurnost koju sami možemo kontrolirati. Ova idolopoklonstva su kroz stoljeća pronašla mnogo različitih oblika koji nas ne dijele od te epizode zlatnog teleta. Danas također poprimaju različite oblike: ljudi u koje polažemo očekivanja koja samo Bog može ispuniti; naša profesionalna karijera, kao mjesto osvajanja aplauza; hobi koji našim voljenima krade vrijeme koje im dugujemo; ili čak aspekte naše pobožnosti koji su nas u nekom trenutku u prošlosti doveli do pravog Boga.

U trenucima poteškoća, kada je naš unutarnji svijet uzdrman i želimo pobjeći od vrtoglavice vremena, kada si želimo reći da smo važni, da nismo beznačajni, možemo pasti u napast da gradimo metalne bogove. Vjernost onda znači razotkrivanje tih vrijednosnih papira napravljenih od kartona i stavljanje našeg povjerenja u Boga. „Vjera je osnova vjernosti. Ne isprazno pouzdanje u naše ljudske sposobnosti, nego vjera u Boga, koji je temelj nade.”[4]

Osjećaji nam pomažu da spoznamo istinu

„Vjernost obuhvaća sve dimenzije našeg života, jer uključuje cijelu osobu: inteligenciju, volju, osjećaje, odnose i pamćenje.”[5] Zato Isus za Boga ne zahtijeva samo naše riječi, ili samo ispunjenje određenih vanjskih zapovijedi, već naše srce. Milosrđe želim, a ne žrtvu, kaže drugom prilikom, pozivajući se na proroka Hošeu (usp. Mt 9,13). Kada ga farizej upita o najvažnijoj zapovijedi, on odgovara, opet riječima iz Svetoga pisma: Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed (Mt 22,37-38).

U svojoj katehezi o Duhu Svetom, sveti Ivan Pavao II. objasnio je kako treća Osoba Trojstva „prodire i pokreće cijelo naše biće: razum, volju, emocije i tjelesnu narav, tako da će naša 'nova narav' prožeti prostor i vrijeme s novošću Evanđelja.” [6] Naš Gospodin žarko čezne za našom srećom, pa ne želi da budemo iznutra „slomljeni”. On želi da imamo transparentan odnos s njim, ujedinjujući još potpunije našu inteligenciju, naše želje, naše emocije, naše male i velike odluke... Svi ovi aspekti našeg bića trebaju neprestano sazrijevati tijekom vremena u rastućem jedinstvu. Za izgradnju odnosa koji je duboko vjeran, neophodan je ovaj skladan razvoj naših sposobnosti.

„Također želim da imate snažne osjećaje”, rekao je sveti Josemaría. „Ako osoba ne uloži svoje srce u ono što radi, to je neugodno i duhovno deformirano.”[7] Na kraju mnogih druženja, osnivač Opusa Dei blagoslovio bi „osjećaje”, osjećaje onih koji su ga došli poslušati, jer moramo uložiti srce u ono što radimo. „Kao pravi čovjek, Isus je pokazao svoje osjećaje. Boljelo ga je odbacivanje Jeruzalema (usp. Mt 23,27) i to ga je ganulo do suza (usp. Lk 19,41). Također je bio duboko dirnut patnjama drugih (usp. Mk 6,34). Duboko je osjećao njihovu tugu (usp. Iv 11,33) i plakao je zbog smrti prijatelja (usp. Iv 11,35). Ovi primjeri njegove osjetljivosti pokazali su koliko je njegovo ljudsko srce bilo otvoreno prema drugima.”[8]

Naši se osjećaji trebaju formirati, sazrijevati, učiti; govore nam istinu o nama samima i o našim odnosima. Moramo učiniti ovaj aspekt našeg bića sastavnim dijelom našeg odgovora Bogu, kako bismo mogli donositi odluke koje uključuju naš život u vremenu. Ovdje moramo paziti da izbjegnemo dvije krajnosti: one koji niječu vrijednost osjećaja pokušavajući ih ušutkati i pretvarajući se da ne postoje;

i one čije su odluke vođene samo njihovim osjećajima. U oba slučaja, rezultat je krhki način postojanja koji obično završava ili u krutosti onih koji se vežu za idola, ili u dezorijentaciji onih koji neprestano mijenjaju kurs, prepuštajući se svojim najneposrednijim percepcijama. Niti jedan slučaj ne stvara plodno tlo za radosnu vjernost. Ako ne naučimo integrirati svoje emocije u zreo stav prema životu, može se pojaviti strah od budućnosti, strah od donošenja velikih odluka, što može potkopati stabilnost onog „da, želim“ koje smo jednom rekli. Nasuprot tome, sazrijevanje naših osjećaja u jedinstvu s našom inteligencijom vodi do stabilnog života, u kojemu se dobrim stvarima uživa, a manje dobre stvari se podnose s vedrinom.

Budeći naš poziv na ljubav

Još jednog od tih iscrpljujućih dana, Isus se odmara kraj zdenca. Tamo ga vidi žena koja ne pripada židovskom narodu. Naš Gospodin poznaje srce te Samarijanke. Zna da je imala buran život, da je mnogo propatila, da joj je srce duboko ranjeno. A budući da poznaje njezino srce, njezinu duboku želju za srećom, njezinu čežnju za istinskim mirom, On brzo prelazi na stvar. U pravu si kad kažeš: ‘Nemam muža’; jer si imala pet muževa, a ovaj koga sada imaš nije tvoj muž (Iv 4,17-18). Samarijanka se možda pomirila sa zaključkom da je vjernost nemoguća; možda je čak mislila da nismo stvoreni za tako velike stvari.

Možda smo imali slična iskustva, u vlastitom životu ili u životima ljudi koje volimo. Ali sve to nije prepreka da ponovno započnete život vjernosti, koji je sinonim za sreću. Isus nam govori kao ovoj ženi koja će, iako to još ne zna, uskoro postati učenica i započeti novi život: tko god pije vode koju ću mu ja dati, neće ožednjeti nikada; voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvor vode koja teče u život vječni (Iv 4,14). Isus se, suočen s ranjenom osobom s malo nade u životu, „obratio njezinoj želji za istinskom ljubavlju, kako bi je oslobodio tame u njezinu životu i doveo je do pune radosti Evanđelja.“ [9] Svjestan istinskog značenja dubokog poziva na ljubav u srcu te Samarijanke, Krist djeluje odlučno i poziva je na novo obraćenje: „To je poziv Božje ljubavi na našu ljubav, u odnosu u kojem je Božja vjernost uvijek na prvom mjestu.“ [10]

[1] Benedikt XVI., Angelus, 2. rujna 2012.

[2] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 57.

[3] Sveti Augustin, Ispovijesti, knjiga XI, poglavlje XXII.

[4] Monsinjur Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 7.

[5] Isto, br. 1.

[6] Sveti Ivan Pavao II., Opća audijencija, 21. listopada 1998.

[7] Sveti Josemaría, Bilješke s obiteljskog okupljanja, 2. listopada 1972.

[8] Papa Franjo, Amoris Laetitia, br. 144.

[9] Papa Franjo, Amoris Laetitia, br. 294.

[10] Monsinjur Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 2.

[Back to Contents](#)

"Isplati se!" (IV): Od generacije do generacije

Gospodin osujećuje planove naroda (Ps 33,10). Ovaj psalmistov stih mogao bi nam se isprva učiniti pomalo grubim. Ali ako obratimo pozornost, ovaj psalam upućuje na krhkost onoga što je sagrađeno bez Boga, s temeljima „na pijesku” (usp. Mt 7,26). Stoga psalmist nastavlja: *Dovijeka naum Gospodnji stoji, naumi srca njegova od koljena do koljena* (Ps 33,11). Sveto nas pismo na mnoge načine podsjeća na slabost onoga što je samo ljudsko, koliko god se jako činilo, u usporedbi s neizmjernom čvrstoćom onoga što Bog pokreće u povijesti, unatoč njegovoj prividnoj krhkosti. A Opus Dei je upravo jedan od planova u Božjem srcu koji se s vremenom odvija iz generacije u generaciju.

Uz svježinu 2. listopada 1928. godine

Ako bismo morali sažeti u jednu rečenicu veliki „plan” u Božjem srcu koji je Opus Dei, vjerojatno bismo to mogli učiniti s onim Isusovim riječima koje su odjeknule u srcu svetog Josemarije 7. kolovoza 1931.: *A ja, kad budem podignut sa zemlje, sve ću privući k sebi* (Iv 12,32). U stvarnosti, ovaj Božji plan mnogo je stariji od Djela. To je plan koji se odvija više od dvije tisuće godina, koji objašnjava razlog života cijele Crkve; plan na koji su pozvani muškarci i žene svih rasa, jezika, vremena i uvjeta da formiraju jedan narod. Ipak, 2. listopada 1928., Bog je htio dati novi poticaj tom planu, stvarajući novu obitelj u srcu svoje Crkve. Ovako je sveti Josemaría sažeo ono što je naslutio u tom trenutku: „tako da će na svakom mjestu u svijetu biti kršćana s posvećenjem koje je osobno i potpuno besplatno – kršćana koji će biti drugi Krist.”[1]

Djelo je vrlo mlado u usporedbi s Crkvom i tolikim institucijama koje su se uzdigle kroz njezinu povijest. Unatoč tome, dok se približavamo njegovoj prvoj stotoj obljetnici i uočavamo kako su se povijesne okolnosti mijenjale s obzirom na vrijeme njezina osnutka, sasvim je logično da se zapitamo kako možemo i dalje biti vjerni toj božanskoj karizmi. „Stota obljetnica bit će vrijeme razmišljanja o našem identitetu, našoj povijesti i našem poslanju,”[2] napisao je prelat Opusa Dei. Mirom nas ispunjava nastojanje da pod zaštitom Crkve razmišljamo o toj potrebi da budemo sve vjerniji. Duh Sveti je pomogao da njegova Crkva postane vjeran narod usred tolikih povijesnih promjena, potičući je da nikada ne izgubi svoju svježinu i plodnost. Stoga ćemo upravo duboko u srcu Crkve moći prenijeti Opus Dei budućim naraštajima, „s istom snagom i svježinom duha koju je imao naš Otac 2. listopada 1928.” [3] Pridonoseći ovome, kontinuitet je također dio našeg vlastitog putovanja.

Vojska i obitelj

Sveti Josemaría često je koristio dvostruki izraz „obitelj i vojska” kako bi opisao intimnu prirodu nove stvarnosti koju je Bog od njega tražio da osnuje. Stoga ovaj vjerni kontinuitet ima puno veze s osiguravanjem da ovaj opis i dalje vrijedi, s održavanjem ta dva „pluća” dobro oksigeniranim. Sjećanje da je Bog želio Djelo

kao obitelj pomoći će nam, prije svega, da imamo na umu da veze koje nas spajaju nisu prvenstveno rezultat našeg slobodnog izbora, već prihvaćanja primljenog dara, baš kao što ne biramo svoje roditelje ili braću i sestre. Važnost afiniteta karaktera, godina itd. je sekundarna: to nije presudno kada je riječ o pružanju naše naklonosti. Zato je don Javier, drugi nasljednik svetog Josemarije, tako često ponavljao: „Ljubite jedni druge." To je poziv da ponovno otkrijemo život naše braće i sestara, da ne isključimo nikoga iz našeg prijateljstva.

Ovaj obiteljski karakter Opusa Dei također ima, od samog početka, dvije temeljne osobine koje bismo mogli sažeti na sljedeći način: mi smo dom i imamo istu obiteljsku atmosferu. Dom je prostor koji omogućuje intimnost i rast u ugodnoj atmosferi međusobnog uvažavanja. Otuda važnost rada Uprave u središtima Opusa Dei (koje je sveti Josemaria nazvao „apostolat apostolata") za osiguranje vjerničkog kontinuiteta, te potreba svačijeg nastojanja da „stvori dom".

U isto vrijeme, kao što se događa u svim domovima, imamo i vlastitu obiteljsku atmosferu koja je jedinstvena i svugdje prepoznatljiva, ali koja također odražava svu raznolikost zemalja u kojima je Djelo prisutno. Ovo ozračje obilježeno je svjetovnošću (kršćani smo usred svijeta, baš kao i drugi), profinjenošću onih koji cijene dobre manire u svojim svakodnevnim interakcijama i vlastitom poviješću. Običaji i tradicija našeg obiteljskog života, koji nas povezuju s našim podrijetlom, pomažu nam shvatiti da smo dio nečega što nas nadilazi; daju nam ključ da pronađemo svoje pravo mjesto u svijetu: ne kao izolirani pojedinci, već kao članovi obitelji. Štoviše, centri Opusa Dei uvijek su bili domovi otvoreni za sve koji žele sudjelovati u aktivnostima koje se tamo nude. „Oni bi trebala biti mjesta gdje će mnogi ljudi pronaći iskrenu ljubav i naučiti biti pravi prijatelji.”[4]

S druge strane, prisjetiti se da je Opus Dei vojska znači razumjeti naš život na isti način kao Isusov. Kao što je „Krista kao Bogočovjeka nemoguće odvojiti od njegove uloge Otkupitelja”[5], tako ni mi kršćani ne možemo shvatiti apostolat kao puku vanjsku djelatnost. Ona zapravo čini sam naš život: „Mi ne vršimo apostolat, mi smo apostoli.”[6] U tom smislu, papa Franjo je naglasio da „nova evangelizacija traži osobno sudjelovanje svakoga od krštenika. Svaki je kršćanin pred izazovom, ovdje i sada, da se aktivno angažira u evangelizaciji; doista, svatko tko je istinski iskusio Božju spasonosnu ljubav ne treba puno vremena ili dugu obuku da izađe i naviješta tu ljubav.”[7] Djelo je bilo i jest vojska jer postoji da donese sreću življenja blizu Boga, svim muškarcima i ženama.

Od zaslijepljenosti do zaljubljenosti

Prvo poglavlje Kovačnice sadrži mnoga razmišljanja svetog Josemarije o temi poziva. Ovo poglavlje je naslovljeno „Zanosan žar ” jer poziv od Boga, kada je autentičan, sa sobom donosi zadivljujuće širenje nečijih horizonata, otkrivenje vrlo osobne Božje ljubavi za svakoga. Blistavo središte te blještave svjetlosti može biti samo Isus, koji nas zove i kome se odazivamo. Unatoč tome, svi smo iskusili kako Krist koristi privlačnost koju kršćani iskazuju kako bi se pokazao poznatim: Crkva ima udjela u njegovoj blistavoj ljepoti (usp. Ef 5,27). Dakle, Kristov poziv da ga slijedimo u Opusu Dei ide ruku pod ruku sa zaslijepljenošću životom ove obitelji: na ovaj ili onaj način, svi smo osjetili da je ovo „naše pravo mjesto" za život blizu Boga.

Ako svoj poziv Opusu Dei razmotrimo u svjetlu sličnog iskustva ljudske ljubavi, možemo pronaći neke smjernice za naš put. U ljubavi između supružnika protok vremena omogućuje napredak od zaljubljenosti do ljubavi. Ovo je produbljivanje u ljubavi u kojem određeni entuzijizam može splasnuti, a slabosti voljene osobe se jasnije vide. Ali upravo to utemeljenje na istini, ovaj kontakt sa stvarnošću, omogućuje nastanak prave ljubavi. To je ljubav u kojoj je netko sposoban dati se nekome tko nije savršen, s uvjerenjem da je on osoba koja daje smisao nečijem životu. U tom napretku oboje će pronaći sve više razloga da se vole, a njihov zajednički život poprima čvrstinu kakvu u početku nije imao. Ali ako, umjesto toga, dopuste da ih svladaju mlakost i razočaranje, njihova ljubav će se povući; potrebno napredovanje od zaljubljenosti do ljubavi neće se dogoditi. Mlakost je, u svom korijenu, bolest volje, koja se čini nesposobnom funkcionirati nakon što prođe početni entuzijizam. Razočaranje je, s druge strane, defekt intelekta koji nije sposoban adekvatno prihvatiti svoju i tuđu nesavršenost. Dakle, radi se o dva neprijatelja koja treba razotkriti kako bismo cijeli život živjeli zaljubljeni.

Shvatit ćemo, prije svega, da je „zaslijepljenost” djelom, kao putem sjedinjenja s Isusom, znak poziva koji se ne može odbaciti u djelu razlučivanja. I uvidjet ćemo pozitivnu vrijednost napredovanja od ovog početnog „zaslijepljivanja” do spokojnijeg razmatranja stvarnosti, do dubljeg, zrelijeg pogleda na sebe i druge. Napokon ćemo moći „čitati” vlastiti život u životu naše braće i sestara „koji su nas prethodili na putu i koji su nam ostavili dragocjeno svjedočanstvo o tom vrijednom životu.”[8]

Povećanje nasljedstva

Većina obitelji nastoji ostaviti nasljedstvo, često materijalno, sljedećoj generaciji. Zapravo, kroz povijest se čin razbaštinjenja djeteta smatrao jednom od najrazornijih kazni koje roditelj može nanijeti. Istodobno, želja za povećanjem primljenog nasljedstva također je karakteristična za obitelj, kako bi ga, u poboljšanom stanju, prenijela narednim generacijama. Tijekom godina, muškarci i žene koji se pridruže Opusu Dei dobivaju nasljedstvo koje su „uvećali” oni koji su im prethodili. Stoga je duh koji je Bog dao svetom Josemariji ključna baština kojoj mi u Djelu nikada ne smijemo dopustiti da „umanji vrijednost”, kojoj su dodani specifični načini življenja našeg duha prilagođeni svakom vremenskom razdoblju, kao i neka zajednička djela - apostolat, plod velikodušnosti onih koji su nam prethodili. Zadatak svake generacije je prenijeti duh Djela živ i pun plodova, preuzimajući slučajne specifikacije koje odgovaraju svakoj epohi i obnavljajući poticaj koji zahtijevaju različita zajednička apostolska djela.

Ovo nastojanje da se poveća baština Opusa Dei zahtijeva, prije svega, marljiv osobni napor da se oblikujemo u duhu Djela i da sve dublje prodremo u život svetog Josemarije, svjesni da je on bio prenositelj božanske karizme. Trajne plodove donose Božja djela, a ne ljudski pothvati, ma kako impresivni na prvi pogled izgledali. Stoga će nam biti sve važnije produbiti razumijevanje onoga što je Bog htio 2. listopada 1928.

Drugo, trebamo u svoj život ugraditi uvjerenje svetog Josemarije koje će nam pomoći da „budemo Opus Dei“ u našem vremenu i okruženju: radikalnu „modernost“ Evanđelja i duha Djela, s poštovanjem prema suvremenim kulturama, budući da je prva ta koja daje život svemu što je vrijedno u potonjoj.

Tako će ono što je uistinu novo – Evanđelje, čitano u svjetlu karizme Opusa Dei – rasvijetliti sjene nekih suvremenih kulturnih manifestacija, naizgled modernih, koje zapravo proizlaze iz zbrke i laži grijeha. To zahtijeva mudro i pažljivo razlikovati ono što pripada duhu od onoga što je specifikacija koja se može promijeniti, a koja se doista promijenila tijekom vremena. Na ovom području Papa potiče sve kršćane da se ne utječu tvrdnji da se „uvijek tako radilo”, jer takav stav „ubija slobodu, ubija radost, ubija vjernost Duhu Svetomu koji nas uvijek potiče naprijed, vodi Crkvu naprijed.” [9]

Sveti Josemaría sažeo je vječnu novost duha Djela jezgrovitom rečenicom: ono je „staro kao Evanđelje i novo kao Evanđelje.” [10] Mirna svijest o ovoj suvremenosti vodi nas prema slobodnom i odgovornom apostolatu koji se prilagođava svakome „kao rukavica ruci”, kako bi donijeo Evanđelje u naš svijet. „Krist posebno voli one koji žele imati život kakav je On želio i propovijedao”, napisao je utemeljitelj. „A Opus Dei, bez krutih slučajnih normi, kako ne bi zastarjelim odredbama ometao prilagodljivost Djela svakom dobu, stvara organizaciju dobro obrazovanih i dosljednih katolika, obilježenih jedinstvom, mirom i ljubavlju, koji su spremni djelovati u društvu.”[11]

Naposljetku, povećanje baštine Opusa Dei također zahtijeva – Bog i Djelo računaju na to – kreativnost potrebnu, kada je to prikladno, da se revitaliziraju postojeća djela apostolata i da se potaknu tolika nova, vrlo različitih vrsta. Institucionalna vjernost ponekad će nas navesti da težimo održavanju djela koja su drugi započeli, dajući im snagu koju zahtijeva svaka epoha. Poboljšanje onoga što su drugi započeli znak je zrelosti onih koji su dio institucije koja napreduje u vremenu.

Očinstvo koje se nastavlja

Iako su neki glasovi u aktualnoj kulturološkoj raspravi postulirali „smrt oca” kao uvjet za emancipaciju čovječanstva, posljedice ovog prijedloga vidljive su svima: ljudi se nalaze sve više sami, i stoga sve ranjiviji. Ono što je trebalo dovesti do slobode dovelo je do dubljeg ropstva. Jer otac u obitelji nije prepreka slobodi, nego prije bitan element za postojanje same obitelji i ispunjavanje njezine misije: omogućava nam ljubav, nudi nam sigurno mjesto za zdravo odrastanje.

U Opusu Dei, očinstvo povjereno našem Ocu nastavlja se u liku njegovih nasljednika. Ovo nas očinstvo podsjeća da smo ljubljena djeca Nebeskog Oca, potiče našu ljubav prema Bogu i drugima, održava nas u vjernosti Božjim nadahnućima i obiteljskoj baštini – duhu Djela – za koje su svi pozvani brinuti. Činjenica da je konačna odgovornost prelata Opusa Dei, zajedno s vijećima koja mu pomažu u njegovoj zadaći upravljanja, razlučiti što pripada duhu Djela, a što je promjenjivo, [12] nije samo rezultat kriterija koji se tiču institucionalne organizacije. Umjesto toga proizlazi iz obiteljske prirode Opusa Dei unutar Crkve. Očinstvo u Djelu je, dakle, još jedan dokaz Božjeg milosrđa prema nama; to je znak da je „nebo odlučilo da se to izvrši.”[13]

„Kada razmišljam o Djelu, ostajem ‘zapanjen’.”[14] Ove riječi svetog Josemarije ne odražavaju prolaznu emociju adolescentne ljubavi, nesposobne uočiti poteškoće, a koja poništava sposobnost poboljšanja. Umjesto toga, one odražavaju živu ljubav onoga koji dopušta Božjoj milosti da djeluje u njegovom srcu, godinu za godinom.

Da bismo bili karike u ovom lancu, u povijesti koja je počela 1928. godine, potrebno nam je ovakvo srce.

[1] Usp. Andres Vázquez de Prada, Utemeljitelj Opusa Dei, sv. 1, str. 287.

[2] Fernando Ocariz, Pismo, 10. lipnja 2021.

[3] Fernando Ocariz, Pastoralno pismo 19. ožujka 2022., br. 12.

[4] Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 1. studenog 2019., br. 6.

[5] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 122.

[6] Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 14. veljače 2017., br. 9.

[7] Papa Franjo, Evangelii gaudium, br. 120.

[8] Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 19. svibnja 2022., br. 5.

[9] Papa Franjo, Homilija, 8. svibnja 2017.

[10] Sveti Josemaría, Razgovori, br. 24.

[11] Sveti Josemaría, Upute o djelu svetog Gabriela, br. 14.

[12] Usp. Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 11.

[13] Sveti Josemaría, Uputa, 19. ožujka 1934., br. 47.

[14] Usp. Biskup Javier Echevarría, Pastoralno pismo, kolovoz 2014.

[Back to Contents](#)

„Isplati se!” (V): U svojoj izvornoj čistoći i blistavoj novosti

Govorio sam vam ovo da se, kada dođe vrijeme, sjetite da sam vam rekao (Iv 16,4). Ove Isusove riječi za vrijeme Posljednje večere jasno su usmjerene prema budućnosti; navode nas da čitamo njegovu današnju svećeničku molitvu upućenu nama, kao vječno živuću osobnu oporuku. Mnogo toga što je naš Gospodin povjerio svojim učenicima tijekom svojih posljednjih trenutaka ovdje na zemlji odnosi se na slanje Duha Svetoga: Kad dođe on - Duh istine – upućivat će vas u svu istinu; jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti što čuje i navješćivat će vam ono što dolazi (Iv 16,13). Ova usmjerenost prema budućnosti trebala bi nas voditi da se u svakom trenutku pitamo: „Što naš Gospodin očekuje od nas današnjih kršćana?” Ovo je pitanje postavio Prelat Opusa Dei, nekoliko mjeseci nakon što je primio tu zadaću od našeg Gospodina. A on je odgovorio: „On želi da se suočimo s brigama i potrebama današnjih ljudi, kako bismo Evanđelje, u njegovoj izvornoj čistoći i blistavoj novosti, donijeli svim muškarcima i ženama.”[1]

Bog se nastavlja davati čovječanstvu

Isusova muka, smrt i uskrsnuće, srž Božje objave čovječanstvu, dogodili su se na određenom mjestu i u određeno vrijeme u povijesti. Ali to nije događaj koji je otišao u povijest, kao što je to slučaj s drugim povijesnim događajima, jer vazmeno otajstvo i danas donosi plodove. Doista, Euharistija, koja je sakramentalni oblik ovih događaja, nije samo sjećanje na nešto što se dogodilo u prošlosti; to je sjećanje u biblijskom smislu ovog izraza, i čini ovo otajstvo prisutnim u svakom trenutku. To je predaja – traditio – milosrdne ljubavi Očeve prema svijetu. Iako ponovno uprisutnjuje konkretan povijesni događaj, euharistija nam pokazuje da snaga Uskrsa ruši vremenske barijere i ulazi u naše vrijeme. I to se ne događa samo s ovom jezgrom Božjeg samoočitovanja, nego u određenom smislu sa svim Isusovim učenjima. On nam povjerava poslanje predaje – tradere – ove Radosne vijesti u svakom trenutku povijesti (usp. Mt 28,19-20).

To poslanje, kojim „Crkva svojim naukom, životom i bogoslužjem ovjekovječuje i predaje naraštajima sve ono što ona sama jest, sve što vjeruje”[2], nužno podrazumijeva napredak. Iako se ovaj proces često smatra suprotstavljenim tradiciji, ovo je nesporazum. U stvarnosti, oba izražavaju harmonično kretanje: i predati i napredovati znači biti otvoren prema povijesti. A to je ono što Crkva čini kada život koji joj je povjeren predaje muškarcima i ženama svih životnih dobi. Protagonist ove tradicije, ovog predanja, je Duh Sveti, koji Isusove riječi čini vječno aktualnima kroz povijest; a također je Duh Sveti protagonist istinskog napretka, osobito kroz život svakoga od svetaca, koji „otkrivaju i obznanjuju uvijek nove aspekte evanđeoske poruke.”[3]

Svježina porijekla

Ovaj način postojanja Crkve preslikan je u svako od živih tijela koja čine jedno Tijelo Kristovo. To je, dakle, i način postojanja Opusa Dei, „star kao Evanđelje i

nov kao Evanđelje." [4] U Djelu, kao i u Crkvi, tradicija i napredak čine skladnu cjelinu, kao i svetost i apostolat. Svetost se, naime, izražava u vjernosti duhu primljenom od Boga, a apostolat se odvija usred svijeta koji se nužno mijenja. Ovaj sklad je plod Duha Svetoga, koji nas potiče da cijenimo primljena učenja i da obnovimo svoju želju da otvorimo nove putove kako bismo Evanđelje donijeli srcima muškaraca i žena našeg vremena.

Kada je ono što se prenosi život, duh, način postojanja, vjernost nužno znači biti otvoren prema povijesti. Ono što Crkva predaje svakom dobu nisu predmeti, nežive stvari, nego živi oblik, "Kristov oblik", koji ima moć transformirati svaku kulturu iznutra. Svatko tko, kada naviješta Evanđelje, ne razumije povijesnu situaciju onih kojima se obraća i društva u koje su uronjeni, nastojeći samo podučavati apstraktni nauk kao jednom zauvijek utvrđen, ne bi vjerno prenosio poruku - Krista.

U *Traditio evangelii*, predaji Evanđelja, vjernost je nalik na kontinuitet žive, tekuće rijeke, koja nas povezuje sa svježinom izvora. Benedikt XVI. naglasio je kako Duh Sveti osigurava „vezu između iskustva apostolske vjere, življene u izvornoj zajednici učenika, i sadašnjeg iskustva Krista u njegovoj Crkvi . . . Tradicija nije prijenos stvari ili riječi, zbirka mrtvih stvari. Tradicija je živa rijeka koja nas povezuje s porijeklom, živa rijeka u kojoj je izvor uvijek prisutan.” [5]

Opus Dei prenosi svijetu duh, kršćanski stil života, razumijevanje našeg dubokog sinovskog odnosa s Bogom koji potječe iz krštenja. Taj se duh, kao i Tradicija Crkve čiji je dio, ne može i ne treba kodirati i specificirati u svim svojim aspektima. Štoviše, neki specifični aspekti danas neće nužno vrijediti i sutra, jer ono što se prenosi kroz vrijeme nisu toliko ti specifični aspekti koliko sinovski duh po kojemu živimo u Kristu, duh sposoban dati život u svakoj novoj povijesnoj situaciji. „Kad god se potrudimo vratiti izvoru i obnoviti izvornu svježinu Evanđelja“, rekao je papa Franjo, „nastaju novi načini, otvaraju se novi putovi kreativnosti, s različitim oblicima izražavanja, rječitijim znakovima i riječima s novim značenjem za današnji svijet.” [6]

Aggiornamento u svačijem životu

Isus je svojim učenicima povjerio misiju da dopru do svih muškaraca i žena i do svih naroda, sa suvremenim znanjem o njihovoj kulturi i društvenom kontekstu. Za izražavanje ovog izazova često se koristi talijanska riječ *aggiornamento*, što doslovno znači obnavljanje, ažuriranje. Upotrijebio ga je, primjerice, sveti Ivan XXIII. i njegovi nasljednici govoreći o poslanju Drugog vatikanskog sabora. Izvorno značenje pojma je potreba da se ne izgubi na važnosti, da se uskladi s načinom razmišljanja i iskustvom današnjih ljudi. Međutim, bilo je onih koji su osiromašili njegovo značenje potičući Crkvu da „uhvati korak“ s današnjim svijetom, da se prepusti okolnostima vremena. To je značilo “prilagođavanje” svoje poruke zahtjevima raznih noviteta današnjice, i u konačnici iznevjeravanje same poruke.

Sveti Josemaría odmah je osporio ovo drugo razumijevanje pojma. U nekoliko navrata upozorio je da nije Crkva ta koja se treba prilagoditi vremenu, nego svako doba treba iznova otkrivati Kristovu spasenjsku poruku: „*Aggiornamento*“, rekao je, „treba se odvijati prvenstveno u svačijem osobnom životu, kako bi ga uskladio

sa 'starom novošću' Evanđelja." [7] Također je dodao da osoba koja živi duh Opusa Dei, u mjeri u kojoj radi usred svijeta i potpuno je uključen u brige društva, uvijek će biti "ažuran", čime će također pomoći "ažurirati" svoju misiju.

Ova dinamična vjernost, rekao je prelat Opusa Dei, uključuje „prirodni aggiornamento“: onaj osobe koja u svom vlastitom životu utjelovljuje duh koji je prenio sveti Josemaría. „Prije svega, na području osobnog apostolata – koji je glavna vrsta u Djelu – i u vođenju profesija, institucija i ljudskih struktura u kršćanskom smjeru, pokušavamo primijeniti inicijativu i kreativnost, kako bismo izgradili odnos iskrenog prijateljstva s mnogim ljudima i donijeti svjetlo Evanđelja društvu.”[8]

Ljudi koji nastoje utjeloviti duh Opusa Dei obično su predisponirani, samim svojim pozivom, za ovaj "kreativni kontinuitet". Ali ova raspoloživost nije automatska; zahtijeva „dubinsko poznavanje vremena u kojem živimo, njegove dinamike i potencijala, kao i ograničenja i nepravde, ponekad ozbiljne, koje ga pogađaju." [9] Ako ideja "prilagodbe" sugerira niz sila koje vrše pritisak izvana, zahtijevajući reviziju na temelju novih zahtjeva vremena, izrazi kao što su „dinamička vjernost“ ili „kreativni kontinuitet“ evociraju prije aktivnost koja se provodi iznutra, iz živog unutarnjeg života, kroz koji svatko misli i djeluje kreativno, u stalnom dijalogu sa stvarnim svijetom koji nas okružuje.

Kreativnost je stoga usko povezana s "profesionalizmom" u najistinskijem smislu riječi; potiče inteligenciju (intus legere, čitati iznutra) da nastoji prodrijeti u dubinu stvari, a da ne ostane na površini. Kreativnost je plod ljubavi prema svijetu i ljudima, jer podrazumijeva napor traženja novih putova, ne prepuštajući se lakoći doslovnog ponavljanja stečenog, što je za sebe uvijek manje zahtjevno, a za druge manje učinkovito. Stvaralaštvo je, konačno, plod iskrene molitve: samo gledajući u Isusa, središte povijesti, mogu se pronaći novi ključevi za put u srca naših suvremenika.

Učenik će činiti veća djela od ovih

Proučavajući kako se kršćanska doktrina razvijala tijekom vremena, sveti John Henry Newman shvatio je da je tijelo Isusovog propovijedanja sadržavalo, kao sjeme, sve što će kršćanstvo postati kroz povijest.[10] Tako možemo razumjeti kako, baš kao što sjeme klija i buja ovisno o kvaliteti tla, okoliša i klimatskih uvjeta, kršćanstvo je kroz povijest dovelo do pojave naizgled novih stvarnosti koje nisu "apsolutno nove", jer su bile već sadržane u sjemenu. No, jasno je da su ti plodovi, sa svojim bogatim bojama i mirisima, trebali pogodno vrijeme i povoljne uvjete da urode.

Vjera prvih učenika u Kristovu stvarnu prisutnost u Euharistiji, na primjer, bila je sjeme koje će mnogo kasnije uroditi plodom u euharistijskom bogoslužju izvan mise, u klanjanju pred Svetohraništem. Ali sve to nije moglo početi sazrijevati sve dok kršćani u četvrtom stoljeću nisu počeli uživati povoljne uvjete za razvoj euharistijskog bogoslužja. Svu "novost" posjeduje sjeme koje je prisutno na početku, kada je plod još bio nevidljiv.

Nešto slično događa se s duhom Djela. Zasigurno je sveti Josemaría primio bit karizme, jezgru onoga što će se prenositi tijekom vremena. Ali nije mogao

predvidjeti sve što će se dogoditi kroz tu poruku. Već za života vidio je kako se događaju nove stvari koje nije očekivao, a logično je da se to događa kroz stoljeća. Moleći naglas tijekom svog boravka u Poslanstvu Hondurasa 1937., rekao je: „Božjim milosrđem, ja sam prva karika, a vi ste također prve karike u lancu koji će se nastaviti kroz stoljeća. Nisam sam. Sada postoje duše – a još će ih doći u budućnosti – koje su spremne patiti sa mnom, razmišljati sa mnom, dijeliti sa mnom život koji je Bog pohranio u ovo tijelo Djela, koje je jedva rođeno .”[11]

U jednom od svojih prvih putovanja kao otac ove obitelji, monsinjor Fernando Ocariz rekao je u Madridu da je svaka nova faza u Opusu Dei „dobra prilika za svakoga da odluči započeti iznova, da shvati, s većom zahvalnošću i odgovornošću, da je Djelo u našim rukama.”[12] Ovu dinamiku svojstvenu kršćanskom životu već je Isus navijestio svojim učenicima u svojoj svećeničkoj molitvi za vrijeme Posljednje večere: *Tko god u mene vjeruje, činit će djela koja ja činim; i veća će djela od ovih činiti* (usp. Iv 14,12). Novost u kontinuitetu, kroz koju stablo raste i jača, u konačnici je rezultat poistovjećivanja s Kristom i poslušnosti njegovu Duhu. U Božjem naumu za čovječanstvo, Sin i Duh Sveti su ti koji nam pokazuju zašto istina i povijest nisu suprotstavljeni: Sin, Istina u osobi, Onaj je prema kojemu povijest pokazuje i od koga sva povijest dobiva svoj smisao; a Duh, koji vodi Crkvu na njezinom zemaljskom putu, jest Onaj koji će nas dovesti do punine istine.

[1] Monsinjor Fernando Ocariz, pismo, 7. srpnja 2017.

[2] Drugi vatikanski sabor, Dei Verbum, br. 8.

[3] Benedikt XVI., Govor, 19. prosinca 2019.

[4] Sveti Josemaría, Razgovori, br. 24.

[5] Benedikt XVI., Opća audijencija, 26. travnja 2016.

[6] Papa Franjo, Evangelii Gaudium, br. 11.

[7] Sveti Josemaría, Razgovori, br. 72.

[8] Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 10.

[9] Fernando Ocariz, Poruka, 7. srpnja 2017.

[10] Usp. John Henry Newman, Esej o razvoju kršćanske doktrine.

[11] Sveti Josemaría, Rast iznutra, str. 85

[12] Fernando Ocariz, Pastoralno putovanje u Madrid, lipanj-srpanj 2017., na www.opusdei.org.

www.opusdei.org